

„MANAGING COMPLEX NETWORKS” - Strategies for the Public Sector -

CRISTINA ION

(Walter J.M.Kickert, Erik-Hans Klijn, Joop F.M. Koppenjan (eds.), Sage Publications, London,1997)

Conform celor trei editori, rețelele sunt caracteristici fundamentale ale societăților moderne și este sarcina cercetătorilor sociali de a explora potențialul realizării politicii publice și guvernării în rețele. Editorii definesc rețeaua de politici având în vedere relații relativ stabile între organizații guvernamentale diferite și organizații semiprivatizate, în care au loc procese de luare a deciziei.

Lucrarea este concepută în trei părți. Prima parte prezintă rețelele de politici și managementul rețelei; dinamica rețelei reprezintă subiectul celei de-a doua părți, reluându-se și amănunțindu-se în același timp noțiuni de management al rețelei, cu accente pe instrumente, implementarea proceselor în rețele etc. În partea a treia, care este cea dedicată concluziilor, sunt prezentate strategii pentru managementul rețelei.

Partea de introducere prezintă o perspectivă asupra managementului rețelelor de politici. Conform autorilor, „conceptul de ‘rețea de politici’ conectează politicile publice cu contextul lor strategic și instituționalizat: rețeaua publică, semipublică și actorii privați care participă în acest câmp al politicilor publice”. Se urmărește participarea în rețea a tuturor actorilor care pot contribui într-un anumit fel la realizarea politicilor (actori publici, actori privați, sectorul nonprofit).

Noutatea conceptului de ‘rețea’ constă în utilizarea lui în sfera politicilor publice, altminteri acesta fiind un termen des utilizat în alte arii de cercetare (securitate națională, sănătate publică, locuire).

Editorii porcesc în cartea lor la o definiție a diferenței dintre guvernare și management public. Conform acestora, guvernarea poate fi descrisă în general ca fiind ‘o influență directă asupra proceselor sociale’. Această definiție acoperă toate mecanismele care sunt legate de politicile publice. În viziunea autorilor, aceasta înseamnă că formele de conducere în discuție nu sunt restricționate la forme de ghidare conștiente și deliberate. Din acest punct de vedere, sunt implicate în guvernare toate tipurile de actori sociali, chiar și doar pentru simplul motiv că guvernarea nu se realizează într-un cerc restrâns, ci implică o mulțime de actori sociali. „Managementul public diferă de guvernare prin aceea că se concentrează pe acțiunile conștiente și deliberate ale actorilor publici de a influența procesele sociale”. Se poate afirma că managementul public este guvernare, dar nu tot ce înseamnă guvernare este management public.

Argumentul principal al celor trei editori în demersul lor este acela că politica publică este rezultatul interacțiunilor între actorii publici și actorii privați. Mai mult, politica publică este realizată și implementată în rețele de actori interdependenți.

„Această carte pune problema a ceea ce este managementul de rețea și ce tipuri de strategie există pentru a governa procesele politice complexe în rețele”.

Autorii oferă **modelul rețelei ca variantă alternativă la modelul clasic** al guvernării. „Modelul rețelei consideră realizarea politicilor și guvernarea ca având loc în rețele alcătuite din diverși actori sociali (indivizi, coaliții, syndicate, organizații), nici unul dintre acești actori neavând destulă putere pentru a determina strategiile pentru ceilalți actori”. Realizarea politicii publice în cadrul rețelei are în vedere cooperarea sau necooperarea dintre părți independente care au interese și strategii diferite, adesea conflictuale. Procesele politice nu sunt văzute ca o implementare de scopuri anterior formulate, ci ca interacțiuni în care actorii schimbă informații despre probleme, preferințe și înțelesuri și în acest fel rezultă scopurile și resursele. Desigur, acest model nu are pretenția de a rezolva toate problemele, iar autorii menționează câteva posibile cauze ale eșecului, cum ar fi: „lipsa stimulentei de a coopera și blocările acțiunii colective”; „scopurile propuse pot fi vagi sau nu oferă nici o provocare”; „actorii importanți pot fi absenți, în timp ce prezența unora dintre actori poate descuraja participarea altora”; ”pot lipsi informațiile care sunt necesare pentru luarea unei decizii” etc.

„Conceptul ‘rețea de politici’ este utilizat pentru a indica modele ale relațiilor dintre actori interdependenți, implicați în procesul de luare a deciziilor. Actorii în rețea sunt interdependenți, deoarece ei nu-și pot atinge scopurile prin ei înșiși, ci au nevoie de resurselor altor actori pentru a face ceea ce și-au propus”.

Rețelele de politici sunt definite în această carte ca modele stabile ale relațiilor sociale dintre actori interdependenți, care au legătură cu problemele politice și/sau programele politice.

Prima parte a acestei lucrări este un rezumat al literaturii legate de rețele și de managementul de rețea, servind nu doar la clarificarea conceptelor de bază utilizate și dezvoltarea teoretică a acestora, ci oferind, de asemenea, un background pe baza căruia este construită întreaga lucrare. Astfel, în capitolul doi sunt examinate bazele teoretice ale conceptelor legate de rețele. Capitolul trei oferă o explorare a conceptului de management de rețea, începând cu o privire de ansamblu asupra recentelor dezvoltări în aria managementului public și guvernării.

Partea a doua oferă anumite teme elaborate pe baza conceptelor teoretice de bază și a observațiilor empirice. O problemă pe care o pune literatura de specialitate este aceea că procesele politice tind să aibă loc în comunități închise. În capitolul patru, Schaap și Van Twist discută problema închiderii (*Closedness*) și consecințele acesteia asupra managementului de rețea. În capitolul cinci, Koppenjan și Termeer consideră diferite percepții ale actorilor în rețea ca un punct de plecare în analiza lor asupra strategiilor managementului de rețea.

Klijn și Teisman (cap.6) arată cum pot fi analizate procesele politice în termeni de strategii și jocuri, și care strategii de management sunt la îndemâna unui manager, pentru a ghida procesele politice strategice complexe în rețea.

În capitolul următor, De Brujin și Ten Heuvelhof se concentrează asupra instrumentelor accesibile pentru managementul de rețea.

Hanf, Hupe și O'Toole accentuează caracterul specific al managementului de rețea la nivelul structurilor de implementare. Ei leagă ideea managementului de rețea de noțiunile teoretice ale implementării și birocrăția locală (cap.8).

În capitolul 9, De Brujin și Ringeling elaborează anumite aspecte normative ale managementului de rețea.

Ultima parte a lucrării este destinată rezumării concluziilor capitolelor anterioare, fiind lansate, de asemenea, direcții pentru cercetări viitoare.

Lucrarea este utilă prin aceea că propune o nouă viziune asupra guvernării, oferind diverse alternative, dar luând în calcul și slăbiciunile noii perspective.